

STORTINGET

Innst. 150 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 30 S (2023–2024) og Prop. 34 S (2023–2024)

Innstilling fra finanskomiteen om Ny saldering av statsbudsjettet 2023 med tillegg (Nasjonal sikkerhetsmyndighet og ny saldering)

Til Stortinget

1. Innledning

1.1 Sammendrag fra Prop. 30 S (2023–2024)

Proposisjonen gjør rede for endringer som er vedtatt av Stortinget eller foreslått i proposisjoner fra regjeringen hittil i år, og inneholder forslag om ytterligere endringer i statsbudsjettet.

Kapittel 1 gir hovedtallene i budsjettet for 2023. Kapittel 2 gir oversikt over forslag til endringer i bevilgninger som gjelder skatter og avgifter. Øvrige utgifts- og inntektsendringer som foreslås i denne proposisjonen omtales i kapittel 3. Kapittel 4 gir oversikt over statsregnskapet per 30. september 2023.

1.2 Sammendrag fra Prop. 34 S (2023–2024)

Regjeringen la 1. desember 2023 frem Prop. 30 S (2023–2024) om ny saldering av statsbudsjettet 2023. I denne proposisjonen fremmes det forslag om å øke bevilgningen til Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) med 200 mill. kroner i 2023 for å kunne tilbakebetale lån som virksomheten har tatt opp i forbindelse med innflytting i nye lokaler, jf. punkt 2.

Justis- og beredskapsdepartementet har det overordnede administrative og budsjettmessige ansvaret for NSM. Ansvaret for den faglige etatsstyringen er delt mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet. Forsvarsdepartementet deltar i alle etatsstyringsmøter med NSM, og begge departementer gjennomgår og godkjenner referatene. Tildelingsbrevet utarbeides i fellesskap.

NSM har et svært viktig samfunnsoppdrag, og en sentral rolle i det forebyggende sikkerhetsarbeidet. De skal beskytte nasjonale sikkerhetsinteresser. Det er viktig at dette arbeidet fortsetter og ivaretas godt.

Forslaget medfører at det oljekorrigerede budsjettunderskuddet er høyere enn lagt til grunn i Prop. 30 S (2023–2024). På denne bakgrunn legges det i denne proposisjonen også frem forslag om å endre forslaget til vedtak på kap. 5800, post 50 i Prop. 30 S (2023–2024). Det vises til nærmere omtale under kap. 457 og kap. 5800 nedenfor.

1.3 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, lederen Eigil Knutsen, Tellef Inge Mørland, Nils Kristen Sandtrøen, Bjørnar Skjæran og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Helge Orten og Michael Tetzschner, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Ole André Myhrvold og Per Martin Sandtrøen, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung

Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Lan Marie Nguyen Berg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative statsbudsjett for 2023. Ettersom vedtatt budsjett legges til grunn i behandlingen, og det er begrenset hvilke endringer som kan gjøres på slutten av året, slutter disse medlemmer seg til regjeringens forslag, med noen justeringer. Merknadene her gir først en vurdering av finanspolitikken i 2023. Deretter følger merknader om hovedlinjene i regjeringens forslag og Høyres justeringer. Det vises også til egen merknad om et ulovlig lån under Nasjonal sikkerhetsmyndighet, jf. Prop. 34 S (2023–2024) om tillegg til nysalderingen.

FINANSPOLITIKKEN I 2023 OG UTSIKTENE MOT 2024

Høyres alternative budsjett for 2023 la opp til 5,5 mrd. kroner lavere oljepengebruk og 10,1 mrd. kroner lavere skatter enn regjeringens forslag i Gul bok 2023. Regjeringen understreket selv behovet for å holde igjen på utgiftene i pressemelding nr. 49/2022 om statsbudsjettet, hvor finansministeren uttalte:

«Nå handler trygg økonomisk styring om å bruke mindre oljepenger over statsbudsjettet. I lang tid har svaret på de fleste politiske utfordringer i Norge vært økt oljepengebruk. Den tiden er forbi. Å bruke mer penger nå vil skape nye problemer, fordi vi risikerer å bidra til at lønns- og prisveksten holder seg så høy at sentralbanken må øke renta mer og raskere enn nødvendig. Det er vanlige folk som må betale den høyeste prisen for det, med økte boligrenter, høyere priser og potensielt en økonomisk bråstopp som gjør at mange mister jobben. Det vil regjeringen unngå, og derfor tar vi ned oljepengebruken i dette budsjettet.»

Denne linjen forlot regjeringen raskt. Gjennom høsten ble det tydelig at regjeringens anslag på prisveksten og flyktninger var for lavt. Allerede 3. februar varslet finansministeren at budsjetttrammene måtte økes for å håndtere prisveksten. Til revidert nasjonalbudsjett (RNB) ble oljepengebruken til sammen økt med 57,5 mrd. kroner. Av dette var 16,2 mrd. kroner utgifter til Nansen-programmet. Tallet på flyktninger fra Ukraina ble oppjustert fra 10 000 til 40 000 personer. Budsjettet gikk fra å virke om lag nøytralt på økonomien til å bli ekspansivt og øke aktiviteten. Dermed ble finanspolitikken innrettet motsatt av det rådet regjeringen noen måneder før hadde gitt Stortinget.

Til RNB er utgiftene på budsjettet i stor grad bundet opp. Høyre foreslo likevel justeringer som ville dempet økningen i oljepengebruken til RNB med om lag 5 mrd. kroner.

Til nysalderingen har regjeringen lagt inn flere politiske utgiftsøkninger i strid med bevilgningsreglementet, blant annet 2,9 mrd. kroner i risikokapital og lånemidler til Siva SF og Nysnø AS. Disse forslagene går Høyre imot. Linjen om å holde igjen på utgiftene virker fortsatt å være forlatt av regjeringen.

8. desember varslet SSB bråstopp i boligbyggingen og økende arbeidsledighet neste år, jf. Økonomiske analyser 4/2023. Disse medlemmer håper at dette ikke er starten på en slik bråstopp finansministeren advarte mot at kunne skje hvis den offentlige pengebruken ble for høy.

Regjeringen Solberg brukte i sin regjeringsperiode om lag 400 mrd. kroner mindre i oljepenger enn rettesnoren i handlingsregelen tillot. Det inkluderer også de ekstraordinære utgiftene som gikk til å håndtere pandemien. Resultatene av finanspolitikken må vurderes over tid. Dessverre kan det se ut til at regjeringen også neste år undervurderer nødvendige utgifter, blant annet til flyktninger. Høyre har i sitt alternative budsjett for 2024 lagt oljepengebruken 10 mrd. kroner lavere enn regjeringens partiene og Sosialistisk Venstreparti, blant annet for å dempe presset fra offentlig sektor i økonomien og ha en buffer til å håndtere økte utgifter.

REGJERINGENS FORSLAG IFB. NY SALDERING AV 2023-BUDSJETTET

Disse medlemmer merker seg at omfanget av forslag fra departementene i forbindelse med nysalderingen er større enn normalt. Formålet med nysalderingen er å gjennomføre tekniske budsjettendringer på slutten av året, som å justere bevilgninger til regelstyrte ordninger. Det kan også gis tilleggsbevilgninger til nødvendige og uforutsette utgifter i slutten av desember. Penger som skal brukes i 2024, skal behandles i forbindelse med statsbudsjettet for 2024.

Disse medlemmer merker seg særlig følgende ved regjeringens forslag:

- Ved å foreslå penger nå, som egentlig skal brukes neste år og senere, kan regjeringen få oljepengebruken på 2024-budsjettet til å virke lavere enn den egentlig er. Et konkret eksempel på dette er 1 mrd. kroner i risikokapital til Nysnø AS og Siva SF.
- Overskridelser og dårlig styring kan tilsløres. Det er foreslått 840 mill. kroner mer til politiet og PST, i hovedsak for å dekke utgifter som allerede er pådratt. Det er trolig gode grunner til å tilføre politiet og PST mer ressurser, men styringen må skje på en ryddig måte, i tråd med Stortingets bevilgningsreglement. Justis- og beredskapsdepartementet må legge frem forslag for Stortinget før økte utgifter finner sted, eller få samtykke til overskridelse av Kongen i statsråd dersom man ikke rekker behandling i Stortinget.

- Det vises til egen omtale og merknader til forslag om bevilgning for å tilbakebetale et ulovlig lån tatt opp av Nasjonal sikkerhetsmyndighet.
- Under Forsvarsdepartementet er det foreslått 20,3 mrd. kroner i økte fullmakter til investeringer og anskaffelser. Dette inkluderer nye prosjekter, som er svært knapt beskrevet. Det normale ville være at slike forslag gikk som en egen investeringsproposisjon.
- Det inneholder en del politiske begrunnede forslag, for eksempel 177 mill. kroner mer til oppdeling av fylker.

Disse medlemmer viser til merknadene og forslag fra Høyres fraksjoner i innstillingene fra de andre komiteene i forbindelse med nysalderingen. Dette innebærer følgende endringer sammenlignet med regjeringens forslag i Prop. 30 S (2023–2024) og Prop. 34 S (2023–2024):

Kap.	Post	Formål (tall i tusen kroner)	Regjeringen	Høyre	Endring
573		Kommunestruktur			
	62	Delingskostnader	581 526	404 669	-176 857
581		Bolig- og bomiljøtiltak			
	76	Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller	267 278	287 278	20 000
953		Nysnø Klimainvesteringer AS			
	50	Risikokapital	860 000	210 000	-650 000
	95	Kapitalinnskudd	1 597 000	390 000	-1 207 000
2426		Siva SF			
	72	Risikokapital	385 000	35 000	-350 000
	95	Kapitalinnskudd	715 000	65 000	-650 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.			
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	57 993	77 993	20 000
		Sum endringer, som salderes slik:			-2 993 857
5800		Statens pensjonsfond utland			
	50	Overføring fra fondet	285 441 967	284 305 110	-1 136 857
5999		Statslånemidler			
	90	Lån	14 792 080	12 935 080	-1 857 000

Oljepegebruken reduseres dermed med 1,1 mrd. kroner sammenlignet med regjeringens forslag og 1,9 mrd. kroner sammenlignet med avtalen mellom regjeringens partiene og Sosialistisk Venstreparti. Statens lånebehov reduseres med 1,9 mrd. kroner sammenlignet med regjeringens forslag og budsjettavtalen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at den sterke prisveksten på særlig energi og matvarer gjør den norske befolkningen fattigere. Disse medlemmer mener at en slik situasjon er uholdbar og viser til at dette nå også skjer over tid. Disse medlemmer merker seg regjeringens handlingsvegring når det gjelder å bidra til å dempe prisveksten gjennom avgiftslettelse. Samtidig har staten enorme ekstra inntekter fra salg av gass, olje og strøm. Det er få land i verden som har et bedre utgangspunkt for å redusere den økonomiske belastningen for husholdninger og bedrifter. Disse medlemmer viser til at regjeringen med Arbeiderpartiet og Senterpartiet heller velge å øke avgiftene på drivstoff med enda dyrere bensin og diesel som virkning, samt øke mattollen, som bidrar til enda høyere matvarepriser. Dette fremstår som en villet politikk, samtidig må stadig flere mennesker stille seg i matkø.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet, på lik linje med hva regjeringer i flere andre land gjør, reduserer avgiftene for å dempe prisene og hjelpe folk og bedrifter gjennom en vanskelig tid. Disse medlemmer viser til forslag om å halvere matmomsen, fjerne veibruksavgiften på drivstoff samt sørge for at ingen skal betale mer enn 50 øre per kWt for strøm. Dette vil være solide bidrag for å normalisere prisnivået for det demper samtidig inflasjonspresset i økonomien.

Disse medlemmer viser til at prisveksten øker fattigdommen. I særlig grad gjør økningene i matprisene at stadig flere oppsøker matsentralene for utdeling av mat. Disse medlemmer mener det er nødvendig å sikre matsentralen økonomisk mulighet til å hjelpe flest mulig i en vanskelig tid og viser til forslag om å bevilge 5 mill. kroner ekstra, jf. Prop. 25 S (2023–2024) – Endringer i statsbudsjettet 2023 under Nærings- og fiskeridepartementet, jf. Innst. 123 S (2023–2024).

Disse medlemmer viser til at det er store underskudd i driften av sykehusene. Det vil være uholdbart dersom det med allerede økende helsekøer må foretas ytterligere reduksjoner i pasientbehandlingen i 2024 grunnet merforbruk. Disse medlemmer mener de lokale helseforetakene må kompenseres for merutgiftene i 2023 og samtidig at det må sørges for at pasientbe-

handlingen kan opprettholdes fremover. Disse medlemmer viser til forslag om en ekstrabevilgning på 2 mrd. kroner til sykehusene i Prop. 18 S (2023–2024) – Endringer i statsbudsjettet 2023 under Helse- og omsorgsdepartementet, jf. Innst. 144 S (2023–2024).

Disse medlemmer mener det er en offentlig oppgave å finansiere, bygge og vedlikeholde veinettet. Disse medlemmer vil derfor avvike den særnorske bompengereordningen og anser dette som en unødvendig ekstrabeskatning av norske bilister. Disse medlemmer vil investere mer i veiutbygging og bygge ned vedlikeholdsetterslepet. Dette skal gjøres uten bruk av bompenger og disse medlemmer viser til forslag om å slette opparbeidet bompengегjeld med 3 mrd. kroner i Prop. 27 S (2023–2024) – Endringer i statsbudsjettet 2023 under Samferdselsdepartementet, jf. Innst. 142 S (2023–2024).

Medlemen i komiteen frå Venstre vil innleiingsvis peike på at det er ein tendens til at regjeringa tek jamnt større politiske grep i nysalderinga av budsjettet, der det vert gjort ei rekke grep som burde vore gjenstand for prioritering i den ordinære budsjettprosessen, eller i det minste i revidert nasjonalbudsjett. Nye overføringer til Siva SF og Nysnø AS er døme på dette. Denne medlemen meiner dette er ei uheldig utvikling, og vil understreke at alle justeringar det er mogleg å gjere i revidert nasjonalbudsjett, bør skje der.

I nysalderinga bør ein halde seg til å gjere korrigeringar som følgje av behov som har oppstått, og som ein vanskeleg kunne sjå føre seg ved handsaminga av revidert nasjonalbudsjett.

Denne medlemen viser vidare til at regjeringa ikkje har foreslått å justere ned tapsavsetnaden under Alminneleg garantiordning i Eksfin. Dette trass i at Finansdepartementet i e-post til komiteen 2. desember 2023 kunne opplyse om at:

«markedsforholdene og utviklingen i bransjene som Eksfin er eksponert overfor har bedret seg betraktelig det siste året. Resultatet av Eksfins tapsbegrensende arbeid har vært vesentlig bedre enn det var forventet å ville bli for bare få år siden. Et oppdatert anslag fra departementet, hvor det blant annet er tatt hensyn til utviklingen i risikoen i porteføljen til Eksfin, tilsier at denne tapsavsetningen kan reduseres med 7–9 mrd. kroner.»

Denne medlemen har vanskar med å sjå kvifor denne informasjonen i utgangspunktet ikkje vart gitt til Stortinget i samband med framlegginga av nysalderinga, då den umogleg kan ha vore ny for regjeringa 2. desember. Finansministeren klarer etter denne medlemen sitt syn heller ikkje å gjere greie for dette på ein overtydande måte i sitt svar på skriftleg spørsmål nr. 600.

Denne medlemen registrerer at Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i staden for å justere ned denne tapsavsetnaden i nysalderinga, har valt å nedjustere han for 2024 og bruke provenyet på å auke staten sine faste utgifter. Denne medlemen meiner dette er kritikkverdig, og vil åtvare mot at ein-gongsinntekter blir brukt til å finansiere varige utgifter på denne måten.

Denne medlemen meiner det ville vore meir ryddig at tapsavsetnaden under Alminneleg garantiordning i Eksfin vart nedjustert med 9 mrd. kroner i statsbudsjettet for 2023. Denne medlemen meiner vidare at den same summen kan donerast som bistand til Ukraina sin fridomskamp som no er inne i ein lagnadstime – særleg i lys av tvilen som har oppstått dei siste vekene rundt storleiken på framtidige amerikanske bidrag. Denne medlemen viser til Venstre sitt forslag om å auke denne støtta under handsaminga av Innst. 136 S og Innst. 133 S. Av tekniske årsaker, som følgje av behandlingsrekkefølga av budsjettet for 2024 og nysalderinga av budsjettet for 2023, blir pengane foreslått løyva over kapittel 5800, post 50.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at Miljøpartiet De Grønne i eget alternative budsjett for 2023 har foreslått å etablere et solidaritetsfond finansiert med de ekstra inntektene Norge tjente på salg av olje og gass som følge av krigen i Ukraina. Dette medlem foreslo å sette av 1 900 mrd. kroner til støtte for Ukraina under krigen, gjenoppbygging av Ukraina etter krigen, støtte til Europas jobb med å omlegge seg bort fra fossil energi og støtte til utviklingsland som sliter på grunn av høye matvarepriser. Dette medlem viser til forslag fremmet under behandlingen av Innst. 136 S (2023–2024). Dette medlem foreslår der å øke bevilgningen til Nansenfondet med 25 mrd. kroner til bruk i 2023 og 2024. Dette er kun en liten brøkdel av hva Norge har tjent på krigen i Ukraina. Ytterligere bevilgninger vil fremmes senere år for å doble innsatsen de nærmeste årene.

2. Forslag om endringer av inntekter fra skatter og avgifter

2.1 Sammendrag fra Prop. 30 S (2023–2024)

ANSLAGSENRINGER FOR SKATTER OG AVGIFTER

Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge

I Nasjonalbudsjettet 2024 ble det anslått at faktiske skatter og avgifter fra Fastlands-Norge til staten i 2023 ville bli 3,2 mrd. kroner lavere enn lagt til grunn i Saldert

budsjett 2023. Etter utarbeidelsen av 2024-budsjettet har det kommet ny informasjon om skatte- og avgiftsinntektene i 2023. Den nye informasjonen tilsier at anslaget for faktiske skatter og avgifter fra Fastlands-Norge til staten i 2023 settes opp med 6,2 mrd. kroner sammenlignet med anslaget i Nasjonalbudsjettet 2024.

Avgiftene er nedjustert med 5,6 mrd. kroner sammenlignet med anslaget i Nasjonalbudsjettet 2024, hovedsakelig som følge av en svakere utvikling i merverdiavgiften enn tidligere ventet.

Direkte skatter settes opp med 11,8 mrd. kroner. Særlig personskatter trekker opp anslaget.

Etter dette anslås statsbudsjettets samlede skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge i 2023 til 1 358,6 mrd. kroner, en nominell vekst på 9,5 pst. fra 2022. Sammenlignet med Saldert budsjett 2023 er dermed anslaget for statens samlede skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge oppjustert med 3,0 mrd. kroner.

Når en tar hensyn til den anslåtte virkningen av blant annet konjunkturutviklingen, er anslaget for strukturelle skatte- og avgiftsinntekter mv. satt opp med 1,7 mrd. kroner sammenlignet med anslagene i Nasjonalbudsjettet 2024.

Skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten

Betalte direkte skatter (ordinær skatt og særskatt) fra petroleumsvirksomheten i 2023 anslås til 613,5 mrd. kroner. Anslaget er med det 232,9 mrd. kroner lavere enn anslått i Saldert budsjett 2023. Nedjusteringen skyldes blant annet at gassprisen og oljeprisen har vært lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett. Avgifter fra petroleumsvirksomheten anslås nå til 8,9 mrd. kroner, noe som er 0,2 mrd. kroner høyere enn anslått i saldert budsjett.

Anslagene for betalte skatter og avgifter er blant annet basert på innbetalingene så langt i år og utskrevet terminskatt for inntektsåret 2023.

Tabell 2.1 Forslag om endringer av inntekter fra skatter og avgifter

Kap.	Post	Mill. kroner		
		Endringer for nysalderingen	Endringer i nysalderingen	Sum endringer
5501	Skatter på formue og inntekt			
	70 Trinnskatt mv.	0	9 932	9 932
	72 Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	-1	8 831	8 830
	74 Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum	0	1 600	1 600
	75 Formuesskatt	-100	-60	-160
	76 Kildeskatt på utbytte	0	5 500	5 500
	77 Kildeskatt på rentebetalinger	0	30	30
	78 Kildeskatt på royaltybetalinger	0	0	0
	79 Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler	0	-60	-60
5502	Finansskatt			
	70 Skatt på lønn	0	50	50
5506	Avgift av arv og gaver			
	70 Avgift	0	55	55
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum			
	71 Ordinær skatt på formue og inntekt	0	-63 500	-63 500
	72 Særskatt på oljeinntekter	0	-169 400	-169 400
	74 Arealavgift mv.	0	200	200
5508	Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen			
	70 CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	0	20	20
5509	Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen			
	70 Avgift	0	2	2
5511	Tollinntekter			
	70 Toll	0	-550	-550
	71 Auksjonsinntekter fra tollkvoter	0	-50	-50

Kap.	Post	Mill. kroner		
		Endringer før nysalderingen	Endringer i nysalderingen	Sum endringer
5521	Merverdiavgift			
	70 Merverdiavgift	0	-12 950	-12 950
5526	Avgift på alkohol			
	70 Avgift på alkohol	0	1 400	1 400
5531	Avgift på tobakkvarer mv.			
	70 Avgift på tobakkvarer mv.	0	-150	-150
5536	Avgift på motorvogner mv.			
	71 Engangsavgift	0	-818	-818
	72 Trafikkforsikringsavgift	0	-200	-200
	73 Vektårsavgift	0	-20	-20
	75 Omregistreringsavgift	0	225	225
5538	Veibruksavgift på drivstoff			
	70 Veibruksavgift på bensin	0	-660	-660
	71 Veibruksavgift på autodiesel	0	-710	-710
	72 Veibruksavgift på naturgass og LPG	0	1	1
5540	Avgift på kraftproduksjon			
	70 Avgift på kraftproduksjon	0	-15 000	-15 000
5541	Avgift på elektrisk kraft			
	70 Avgift på elektrisk kraft	0	-1 410	-1 410
5542	Avgift på mineralolje mv.			
	70 Grunnavgift på mineralolje mv.	0	-55	-55
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.			
	70 CO ₂ -avgift	-30	-774	-744
	71 Svovelavgift	0	2	2
5546	Avgift på forbrenning av avfall			
	70 CO ₂ -avgift	-80	-60	-140
5547	Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier			
	70 Trikloretten (TRI)	0	0	0
	71 Tetrakloretten (PER)	0	-1	-1
5548	Miljøavgift på visse klimagasser			
	70 Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og per- fluorkarboner (PFK)	0	10	10
	71 Avgift på SF ₆	0	-30	-30
5549	Avgift på utslipp av NO _x			
	70 Avgift på utslipp av NO _x	0	-5	-5
5551	Avgifter knyttet til mineralvirksomhet			
	71 Årsavgift knyttet til mineraler	0	3	3
5552	Avgift på produksjon av fisk			
	70 Avgift på produksjon av fisk	113	38	150
5533	Avgift på viltlevende marine ressurser			
	70 Avgift på viltlevende marine ressurser	0	30	30
5554	Avgift på landbasert vindkraft			
	70 Avgift på landbasert vindkraft	0	-131	-131
5559	Avgift på drikkevareemballasje			
	70 Grunnavgift på engangsemballasje	0	350	350
	71 Miljøavgift på kartong	0	-5	-5
	74 Miljøavgift på glass	0	1	1

Kap.	Post	Mill. kroner		
		Endringer før nysalderingen	Endringer i nysalderingen	Sum endringer
5561	Flypassasjeravgift			
	70 Flypassasjeravgift	0	120	120
5565	Dokumentavgift			
	70 Dokumentavgift	0	-700	-700
5571	Sektoravgifter under Arbeids- og inklude- ringsdepartementet ¹			
	70 Petroleumstilsynet – sektoravgift	-131	0	-131
5572	Sektoravgifter under Helse- og omsorgsde- partementet ²			
	74 Tilsynsavgift	0	-4	-4
	75 Sektoravgift tobakk	0	-9	-9
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeride- partementet ³			
	74 Fiskeriforskningsavgift	72	-17	54
	75 Tilsynsavgift Justervesenet	7	0	7
	76 Kontrollavgift fiskeflåten	8	-3	5
	77 Sektoravgifter Kystverket	59	0	59
5576	Sektoravgifter under Landbruks og matde- partementet ⁴			
	70 Forskningsavgift på landbruksprodukter	0	40	40
5578	Sektoravgifter under Klima- og miljødepar- tementet ⁵			
	70 Sektoravgifter under Svalbards miljøvern- fond	2	0	2
	72 Fiskeravgifter	-3	0	-3
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet			
	70 Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	0	5	5
5582	Sektoravgifter under Olje- og energidepar- tementet ⁶			
	70 Bidrag til kulturminnevern i regulerte vass- drag	-51	-4	-55
	72 Sektoravgifter under Norges vassdrags- og energidirektorat	42	-42	0
	75 Sektoravgifter under Petroleumstilsynet	132	7	139
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser			
	70 Avgift på frekvenser mv.	0	-2	-2
5584	Diverse avgiftsinntekter mv.			
	70 Utgåtte avgifter, og renter og tvangsmulkt på særavgifter	0	30	30
5700	Folketrygdens inntekter			
	71 Trygdeavgift	0	3 055	3 055
	72 Arbeidsgiveravgift	-1	6 085	6 084
Sum		37	-229 729	-229 692
Herav skatter og avgifter fra Fastlands-Norge		37	2 949	2 986

¹Jf. Prop. 15 S (2023–2024) Endringer i statsbudsjettet 2023 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

²Jf. Prop. 18 S (2023–2024) Endringer i statsbudsjettet 2023 under Helse- og omsorgsdepartementet.

³Jf. Prop. 25 S (2023–2024) Endringer i statsbudsjettet 2023 under Nærings- og fiskeridepartementet.

⁴Jf. Prop. 24 S (2023–2024) Endringer i statsbudsjettet 2023 under Landbruks- og matdepartementet.

⁵Jf. Prop. 21 S (2023–2024) Endringer i statsbudsjettet 2023 under Klima- og miljødepartementet.

⁶Jf. Prop. 26 S (2023–2024) Endringer i statsbudsjettet 2023 under Olje- og energidepartementet.

Kilde: Finansdepartementet.

2.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

3. Forslag om endringer av inntekter og utgifter

3.1 Kap. 21 Statsrådet

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Sammendrag

Stortinget vedtok 15. juni 2023 å øke godtgjørelsen til blant annet regjeringens medlemmer med virkning fra 1. mai 2023. Etter vanlig praksis justeres lønn til statssekretærer og statsrådenes politiske rådgivere tilsvarende. Merutgiftene i 2023 som følge av disse endringene er 3,5 mill. kroner. I tillegg foreslås det å øke bevilgningen med 0,5 mill. kroner pga. ekstrakostnader i forbindelse med fratredelsytelser, godtgjørelse under karantene og feriepenger.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 21 post 1 med 4,0 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 41 Stortinget

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Sammendrag

Etter godkjenning fra Stortingets presidentskap foreslår Stortingets administrasjon at bevilgningen på post 1 økes med 11,9 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Sammendrag

Etter godkjenning fra Stortingets presidentskap foreslår Stortingets administrasjon at bevilgningen på post 21 økes med 1,1 mill. kroner

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 42 Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Sammendrag

Etter godkjenning fra Stortingets presidentskap foreslår Stortingets administrasjon at bevilgningen på post 1 økes med 76 000 kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 44 Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Sammendrag

Etter godkjenning fra Stortingets presidentskap foreslår Stortingets administrasjon at bevilgningen på post 1 økes med 0,5 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 45 Norges institusjon for menneskerettigheter

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Sammendrag

Etter godkjenning fra Stortingets presidentskap foreslår Stortingets administrasjon at bevilgningen på post 1 økes med 0,3 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 457 Nasjonal sikkerhetsmyndighet

POST 21 (NY) SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Sammendrag fra Prop. 34 S (2023–2024)

I mai 2020 sendte NSM forespørsel til elleve store eiendomsaktører og ba om tilbud på nye lokaler i Oslo-området innen september 2020. Bakgrunnen var et behov for i større grad å samlokalisere virksomheten og tilrettelegge for mer effektiv drift. I tillegg var det et økt arealbehov bl.a. som følge av bemanningsøkning.

15. oktober 2020 sendte Justis- og beredskapsdepartementet et brev til NSM hvor departementet trakk opp rammene for en utredning og løsning av fremtidig arealbehov. Slike prosjekter skal følge Kommunal- og distriktsdepartementets «Instruks om håndtering av

bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor» og i henhold til instruksens avklares med eget departement.

Det fremgikk i brev fra NSM til Justis- og beredskapsdepartementet 11. mai 2022 at virksomheten ønsket å inngå avtale om leie av lokaler i Snarøyveien 36 på Fornebu. Graden av spesialtilpasninger for NSM i de nye lokalene ville, ifølge NSM, ikke være svært omfattende. Årlige merutgifter til husleie og drift som følge av den nye leieavtalen var forventet å utgjøre om lag 2 mill. kroner. Det fremgikk også at det ville påløpe noen engangskostnader til selve flyttingen og kjøp av kontormøbler. Dette skulle håndteres innenfor NSMs budsjett-rammer.

Instruksen fastslår at når summen av fremtidige leieforpliktelser er på 100 mill. kroner eller mer – slik det var i denne saken – skal saken forelegges for Kommunal- og distriktsdepartementet for uttalelse, noe Justis- og beredskapsdepartementet gjorde i brev av 16. mai 2022. Kommunal- og distriktsdepartementet ba 24. mai om i tillegg å få oversendt et utkast til leieavtale. Utkastet ble innhentet av Justis- og beredskapsdepartementet fra NSM den 25. mai og oversendt til Kommunal- og distriktsdepartementet den 29. mai 2022. Kommunal- og distriktsdepartementet svarte Justis- og beredskapsdepartementet i brev av 13. juni 2022.

Justis- og beredskapsdepartementet aksepterte i brev til NSM 20. juni 2022 at virksomheten kunne inngå en leiekontrakt på vilkår som departementet gjorde rede for i brevet. Det har i etterkant vist seg at NSM inngikk leiekontrakt allerede 1. juni 2022. Den endelige kontrakten inneholdt endrede vilkår sammenlignet med det som fremgikk i avtaleutkastet Justis- og beredskapsdepartementet hadde fått tilsendt i mai 2022. Denne kontrakten nevner blant annet ekspisitt en låneavtale mellom partene. Kontrakten som ble inngått 1. juni 2022 var ikke forelagt departementet.

NSM signerte 8. juli 2022 først en låneavtale for inntil 100 mill. kroner, og signerte 1. september 2023 en tilleggsavtale som utvidet lånebeløpet inntil 200 mill. kroner. Utleier/långiver har andre datoer i sine systemer. NSM inngikk disse låneavtalene uten at de ble forelagt for Justis- og beredskapsdepartementet.

Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet ble i oktober 2023 informert av NSM om at virksomheten hadde et budsjettmessig merbehov i 2024. Justis- og beredskapsdepartementet ba om å få en redegjørelse for dette i et møte 1. november. I dette møtet fremkom det opplysninger som ga departementene grunn til å gjøre nærmere undersøkelser, og NSM ble bedt om mer informasjon. Departementene fikk 7. november 2023 oversendt låneavtalene.

Departementene har etter dette jobbet for å avklare faktum i saken. Det gjenstår fortsatt arbeid med å klarlegge alle forhold.

NSM har opplyst at lånet allerede er benyttet til sikkerhetsmessige spesialtilpasninger i bygget (om lag 85 mill. kroner), moderniseringer av IKT-utstyr (om lag 100 mill. kroner) og møbler m.m. (om lag 15 mill. kroner). Det er ennå ikke avklart hvilket beløp som er reelt forpliktet. Låneavtalen har en nedbetalingstid på 15 år, på ugunstige rentebetingelser for staten. De siste 140 mill. kroner av lånet har p.t. en årlig rente på nær 10 pst., noe som medfører en samlet årlig utgift for staten til amortisering av lånet på om lag 25 mill. kroner i lånets løpetid. Det fremgår av avtalen at låntaker til enhver tid kan velge å tilbakebetale lånet.

Justis- og beredskapsdepartementet har forelagt saken og låneavtalen for Finansdepartementet. Vurderingen er at NSM ikke har hatt fullmakt til å inngå en slik avtale, og at avtalen innebærer klare brudd på gjeldende lover og regelverk, bl.a. Grunnloven § 75 bokstav d, bevilgningsreglementet §§ 5, 6 og 11, økonomireglementet § 14 og lov om Statens pensjonsfond utland § 7. Låneavtalen må derfor avvikles så snart som mulig.

Regjeringen vurderer denne saken som alvorlig. Det er nødvendig med tiltak for å sikre drift av NSM i tråd med statlige styringsprinsipper.

Justis- og beredskapsministeren har instruert NSM om å stoppe alle utbetalinger og transaksjoner relatert til låneavtalen.

De avtalerettslige konsekvensene av låneavtalen følges opp i dialog med den private utleieren som også er långiver, herunder spørsmålet om hvor mye av lånerammen som er kontraktmessig forpliktet.

Justis- og beredskapsministeren og forsvarsministeren har iverksatt en gjennomgang av alle husleieavtaler inngått av NSM de siste ti årene.

Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet vil sette i gang en ekstern gjennomgang for å kartlegge omstendighetene rundt NSMs inngåelse av leieavtale på Fornebu og låneopptak i tilknytning til dette. Justis- og beredskapsdepartementet har informert Finansdepartementet om at de også vil gjennomgå egne rutiner for økonomi- og etatsstyring av NSM, herunder rutiner for behandling av leiesaker.

Justis- og beredskapsdepartementet vil, i samarbeid med Forsvarsdepartementet, også sette inn en interimsledelse i NSM for å gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre god økonomistyring og internkontroll, samtidig som NSMs samfunnsoppdrag ivaretas.

Regjeringen foreslår på bakgrunn av ovennevnte å bevilge 200 mill. kroner over kap. 457, ny post 21 for å kunne innfri lånet, selv om det p.t. ikke er gitt at staten vil være fullt ut forpliktet. Det er usikkert når avklaringer av endelig beløp som må tilbakebetales vil foreligge og eventuelle utbetalinger kan skje. Utgiftsføringen kan helt eller delvis bli forskjøvet til 2024. Det foreslås derfor å tilføye stikkordet «kan overføres» til kap. 457, ny post 21 i 2023, jf. forslag til vedtak.

Dersom endelig utbetaling knyttet til innfrielse av lånet avviker fra bevilgningsforslaget, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget om dette på egnet måte.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti understreker alvorret i saken. Etter Grunnloven tilkommer det Stortinget å åpne lån på rikets kreditt og bevilge de pengesummer som er nødvendige for å dekke statens utgifter. En statlig virksomhet må derfor ha Stortingets tillatelse for å ta opp lån eller bruke penger på statens vegne.

Når en statlig virksomhet gjør dette uten Stortingets tillatelse, bryter det med grunnleggende konstitusjonelle regler, forutsetninger om maktfordeling, og at det er Stortinget som er bevilgende myndighet.

Grunnloven og Stortingets lov- og budsjettvedtak medfører plikter for regjeringen og forvaltningen. Reglene knyttet til budsjettvedtak er spesifisert i Stortingets bevilgningsreglement. Innenfor rammen av Stortingets regler fastsetter også Kongen og Finansdepartementet budsjettbestemmelser, blant annet økonomiregelverket for staten.

I denne saken skal finanskomiteen ta stilling til en bevilgning på 200 mill. kroner, slik at det ulovlige lånet eventuelt kan innfris for å begrense statens økonomiske tap. De andre spørsmålene i saken reiser må behandles av rette myndigheter, herunder Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité.

Disse medlemmer slutter seg til at det gis bevilgning, men understreker at dette ikke utgjør noen godkjennelse eller lovlighetskontroll av disposisjonene til Nasjonal sikkerhetsmyndighet. Disse medlemmer understreker at regjeringen skal begrense statens økonomiske tap i størst mulig grad, og at ubrukte midler skal gå tilbake til statskassen.

Hendelsesforløpet og faktum i saken må klarlegges. Også Justis- og beredskapsdepartementets rolle og økonomistyring må gjennomgås.

Departementet har et viktig ansvar etter økonomiregelverket for å gjennomføre kontroll med underliggende virksomheter og sikre seg at underliggende virksomheter har tilstrekkelig internkontroll, slik at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler. At Nasjonal sikkerhetsmyndighet har tatt opp et lån på 200 mill. kroner med gråmarkedsbetingelser, og at dette hverken fanges opp av departementets kontroll, virksomhetens internkontroll eller Riksrevisjonens revisjon, reiser store spørsmål og er etter disse medlemmers syn bekymringsfullt.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at i svar på spørsmål stilt i forbindelse med justiskomiteens behandling av nysalderingen i år, kommer det frem at også politiet og PST har pådratt betydelige utgifter som ikke kan dekkes av gitte bevilgninger, og uten at departementet har hatt fullmakt til overskridelser. Også ifb. nysalderingen i fjor ble det påpekt brudd på bevilgningsreglementet, jf. Innst. 132 S (2022–2023). Feil over tid kan tyde på mer systematiske svakheter i Justis- og beredskapsdepartementets styring og rutiner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at saken om NSM sin husleieavtale av regjeringen omtales som alvorlig og innebærer flere regelbrudd. Det omtales videre at avtalerettslige konsekvenser skal følges opp i en dialog med utleier, også omtalt som långiver. Disse medlemmer mener det er en rekke forhold ved denne saken det må redegjøres nærmere for, og kan derfor ikke gi sin tilslutning til regjeringens forslag. Disse medlemmer mener det fremstår som uklart hva slags type avtale dette er, departementets kunnskap i prosessen og om denne type avtaler med forpliktelser også benyttes av andre myndighetsorganer. Disse medlemmer forventer at regjeringen grundig redegjør for saken i Stortinget, og på bakgrunn av dette kan det tas stilling til avtalens fremtid. Inntil redegjørelsen finner sted og handlingsrommet er utredet mener disse medlemmer at avtalen skal stilles i bero. Disse medlemmer går på denne bakgrunn imot regjeringens forslag.

Kap. 1600 Finansdepartementet

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Sammendrag

Det foreslås å øke bevilgningen med 0,5 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 4600 post 2. Se omtale nedenfor.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Sammendrag

Det er forventet et mindreforbruk på posten og det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 5,1 mill. kroner. Innsparingen foreslås omdisponert til andre formål på kap. 1605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, post 1 Driftsutgifter, jf. nærmere omtale nedenfor.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 1605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring**POST 1 DRIFTSUTGIFTER****Sammendrag****Kostnader til IT-tilpasninger ifm. lønnsoppgjøret 2022**

Ved lønnsforhandlingene i staten våren 2022 ble det avtalt betydelige omlegginger av lønssystemet. Også i 2023 har dette medført ekstraarbeid for DFØ, da det ikke har vært mulig å få en maskinell løsning fullt ut på plass i 2023. Merbehovet ved håndteringen av de nye hovedtariffavtalene er beregnet til 2,3 mill. kroner i 2023.

Kostnader ved innføring eForms

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring har i 2023 hatt merkostnader på grunn av arbeidet med implementeringen av EUs innkjøpsdirektiver og tilpasninger til EUs felles kunngjøringsportal for publisering i hele EU/EØS, «eForms», i den norske databasen for offentlige anskaffelser, Doffin. Merbehovet er beregnet til 2,8 mill. kroner i 2023.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 1605 post 1 med 5,1 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 1618 Skatteetaten**POST 1 DRIFTSUTGIFTER****Sammendrag**

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 28,5 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 4618 post 3. Se omtale nedenfor. Videre foreslås det å redusere bevilgningen med 0,4 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 1619 post 1. Se omtale nedenfor.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 1618 post 1 med 28,1 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER**Sammendrag**

Det er vanskelig å gi gode prognoser for utgiftene på posten pga. variasjoner i kostnadene, blant annet varierer kostnadene til innfordring betydelig gjennom året.

Det er nå anslått et mindreforbruk på posten, og det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 15 mill. kroner basert på rapporteringer så langt i år.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 50 SKATTE- OG AVGIFTSFORSKNING**Sammendrag**

Utbetalingene på posten gjøres i tråd med allerede inngåtte avtaler. Det er derfor ikke behov for prisjusteringen som ble vedtatt i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 137 000 kroner, tilsvarende prisjusteringen fra revidert nasjonalbudsjett.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 1619 Skatteklagenemnda**POST 1 DRIFTSUTGIFTER****Sammendrag**

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 0,4 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1618 post 1. Midlene utgjør Skatteklagenemnda sin andel av bevilgningen i forbindelse med økt arbeidsgiveravgift, da midlene ble budsjettert på kap. 1618 post 1 i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift**POST 61 TILSKUDD TIL KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER, *overslagsbevilgning*****Sammendrag**

På grunnlag av regnskapsutvikling foreslås bevilgningen på post 61 økt med 1 194,9 mill. kroner, til 32 100 mill. kroner. Økningen skyldes høyere kostnadsvekst og høyere aktivitet i kommunesektoren i slutten av 2022 og første halvdel av 2023 enn ventet. Det har bidratt til høyere utbetalinger av kompensasjon av merverdiavgift til kommunesektoren gjennom 2023.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 1634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet

POST 70 TILSKUDD TIL STØTTEBERETTIGETE VIRKSOMHETER

Sammendrag

Basert på regnskapstall foreslås det å redusere bevilgningen på post 70 med 0,5 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 72 STØTTE FOR Å TA PERMITTERTE TILBAKE I JOBB

Sammendrag

Basert på regnskapstall foreslås det å øke bevilgningen på post 72 med 0,5 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 73 LØNNSSTØTTE TIL FORETAK RAMMET AV SMITTEVERNTILTAK

Sammendrag

Basert på regnskapstall foreslås det å redusere bevilgningen på post 73 med 3,6 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 2309 Tilfeldige utgifter

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Sammendrag

Bevilgningen er motpost til tilleggsbevilgninger til blant annet forhandlinger hvor staten er part, herunder lønnsoppgjøret for statsansatte, takstoppjøret for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, og til uforutsette utgifter. Bevilgningen på posten settes ned i forbindelse med nysalderingen på høsten, og ikke etter hvert som merutgifter pådras gjennom året. I Saldert budsjett 2023 var bevilgningen på kap. 2309 post 1 i underkant av 8,8 mrd. kroner.

Ved behandlingen av Prop. 119 S (2022–2023) vedtok Stortinget en bevilgning under kap. 2315 post 1 på 4,2 mrd. kroner til merutgifter etter lønnsoppgjøret i staten, jf. Innst. 494 S (2022–2023). Finansdepartementet fikk fullmakt til å fordele bevilgningen på departementenes poster med lønnsbevilgning. De endelige beregningene viser at virkningene for statsbudsjettet for 2023 av lønnsoppgjøret i 2023 er 521,6 mill. kroner lav-

ere enn tidligere anslått, jf. vedlegg 4. Ved Stortingets behandling av Prop. 118 S (2022–2023) fikk regjeringen fullmakt til å gjøre endringer i bevilgninger over statsbudsjettet som følge av endrede tilskudd og takster for leger, psykologer og fysioterapeuter avtalt i takstforhandlingene med Legeforeningen og Psykologforeningen, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Manuellterapeutforening og Privatpraktiserende Fysioterapeuters Forbund. Takstoppjøret medfører økte utgifter i 2023 på 621,8 mill. kroner. Samlet utgjør dermed merutgiftene til lønnsoppgjør mv. 4,3 mrd. kroner i 2023.

Bevilgningen dekker også enkelte mindre, uforutsette utgifter som regnskapsføres på kapittelet, samt merutgifter det er gitt tilsagn om gjennom samtykke fra Finansdepartementet eller ved kongelig resolusjon. Posteringene fremkommer ved fremleggelsen av statsregnskapet.

Det legges opp til at bevilgningen på posten skal utgjøre 50 mill. kroner etter nysalderingen, til å dekke mindre, uforutsette utgifter. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn satt ned med 6,7 mrd. kroner i nysalderingen, hvorav lønnsoppgjør mv. utgjør 4,3 mrd. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 2315 Lønnsregulering for arbeidstakere i det statlige tariffområdet

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Sammendrag

I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 119 S (2022–2023), jf. Innst. 494 S (2022–2023), ble det bevilget 4 164 mill. kroner på kap. 2315 til dekning av utgifter ved lønnsreguleringen for arbeidstakere i det statlige tariffområdet. Finansdepartementet fikk fullmakt til å fordele bevilgningen på departementenes poster med lønnsbevilgning. De endelige beregningene viser at virkningene av lønnsoppgjøret i 2023 på departementenes poster med lønnsbevilgning er 521,6 mill. kroner lavere enn bevilgningen til dekning av utgifter ved lønnsreguleringen, jf. vedlegg 4. Det foreslås derfor at bevilgningen på kap. 2315 post 1 reduseres med 521,6 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 2800 Statens pensjonsfond utland

POST 50 OVERFØRING TIL FONDET

Sammendrag

I Saldert budsjett 2023 ble det på kap. 2800 post 50 bevilget 1 384 481 mill. kroner.

Grunnlaget for overføringen til Statens pensjonsfond utland er statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Bevilgningen foreslås redusert med 398 086 mill. kroner, slik at samlet bevilgning på kap. 2800 post 50 blir 986 395 mill. kroner. Overføringen til Statens pensjonsfond utland vil først bli fastsatt endelig i forbindelse med avleggelsen av statsregnskapet for 2023, basert på regnskapsført netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 96 (NY) FINANSPOSTER OVERFØRT TIL FONDET

Sammendrag

Netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten utgjør 39 071 mill. kroner i 2023 som følge av at Equinor har gjennomført tilbakekjøp av aksjer, jf. kap. 3955 Equinor ASA, post 96 Salg av aksjer.

Ifølge lov om Statens pensjonsfond 21. desember 2005, nr. 123, § 4 inngår netto finanstransaksjoner som en inntekt i Statens pensjonsfond utland. Netto finanstransaksjoner fremkommer som summen av brutto inntekter ved statlig salg av aksjer i Equinor ASA, fratrukket statlig kjøp av aksjer i Equinor ASA definert som markedsprisen staten betaler for aksjene og fratrukket statlig kapitalinnskudd i Equinor ASA og selskap som ivaretar statens interesser i petroleumsvirksomheten, samt finanstransaksjoner knyttet til selskaper i petroleumsvirksomheten hvor staten har eierinteresser.

Overføringen til Statens pensjonsfond utland for statens salg av aksjer i Equinor ASA budsjetteres under kap. 2800 ny post 96. Det foreslås bevilget 39 071 mill. kroner på posten.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 4600 Finansdepartementet

POST 2 DIVERSE REFUSJONER

Sammendrag

På grunnlag av flere refusjoner fra andre virksomheter enn tidligere budsjettert med foreslås bevilgningen på posten økt med 0,5 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 4602 Finanstilsynet

POST 3 SAKSBEHANDLINGSGEBYR

Sammendrag

På grunnlag av regnskapsutvikling foreslås bevilgningen på posten redusert med 3 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 86 VINNINGSAVSTÅELSE OG OVERTREDELSESGEBYR MV.

Sammendrag

På grunnlag av regnskapsførte inntekter på posten og anslag for utviklingen ut året foreslås bevilgningen økt med 195,5 mill. kroner. Finanstilsynet har under behandling enkelte saker som kan resultere i flere gebyrer i 2023, men hvor det er usikkert om innkreving vil skje i 2023. Disse vil kunne medføre merinntekt på posten.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 4618 Skatteetaten

POST 1 REFUNDERTE UTLEGG- OG TINGLYSNINGS-GEBYR

Sammendrag

På grunnlag av regnskapsutvikling foreslås bevilgningen på posten økt med 8 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 3 ANDRE INNTEKTER

Sammendrag

Tidligere har refusjoner fra andre etater for utlegg Skatteetaten har i forbindelse med trykkeoppdrag etaten gjør for andre etater, blitt nettoført med både utgifter og inntekter på kap. 1618 post 1. Etter en juridisk vurdering har Skatteetaten konkludert med at dette ikke er i tråd med økonomiregelverket og at inntektene må føres på en inntektspost. Det foreslår derfor å øke bevilgningen på posten med 28,5 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 1618 post 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 7 GEBYR FOR BINDENDE FORHÅNDSUTTALELSER

Sammendrag

På grunnlag av regnskapsutvikling foreslås bevilgningen på posten redusert med 0,5 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 11 GEBYR PÅ KREDITTDEKLARASJONER

Sammendrag

På grunnlag av regnskapsutvikling foreslås bevilgningen på posten redusert med 0,3 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 85 INNGÅTT PÅ TAPSFØRTE LÅN MV.

Sammendrag

På grunnlag av regnskapsutvikling foreslås bevilgningen på posten redusert med 5 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 86 BØTER, INNDRAGNINGER MV.

Sammendrag

Inntektene på posten styres i vesentlig grad av aktiviteter og avgjørelser i politiet, påtalemyndigheten og domstolene. På grunnlag av regnskapsutviklingen foreslås bevilgningen på posten redusert med 150 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 87 TRAFIKANTSANKSJONER

Sammendrag

På grunnlag av regnskapsutvikling foreslås bevilgningen på posten økt med 5 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 88 FORSINKELSESGBYR, REGNSKAPSREGISTERET

Sammendrag

På bakgrunn av økningen i antall krav per august forventes det en noe høyere inntekt enn budsjettert i 2023. Det foreslås derfor å øke bevilgningen med 50

mill. kroner. Økningen skyldes forskyvelse av krav fra koronaårene og ventes å normalisere seg fra 2024.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 89 OVERTREDELSESGBYR

Sammendrag

På grunnlag av regnskapsutvikling foreslås bevilgningen på posten redusert med 0,5 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 4634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet

POST 85 TILSKUDD TIL STØTTEBERETTIGETE VIRKSOMHETER – TILBAKEBETALING

Sammendrag

På grunnlag av regnskapsutvikling foreslås bevilgningen på posten økt med 4 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 86 LØNNSSTØTTE TIL FORETAK RAMMET AV SMITTEVERNTILTAK – TILBAKEBETALING

Sammendrag

På grunnlag av regnskapsutvikling foreslås bevilgningen på posten redusert med 0,6 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 5309 Tilfeldige inntekter

POST 29 YMSE

Sammendrag

På dette kapitlet inntektsføres uforutsette inntekter det ikke er naturlig å føre under andre kapitler. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 900 mill. kroner til 1 300 mill. kroner basert på regnskapstall og forventet utvikling.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 5506 (Nytt) Avgift av arv og gaver**POST 70 (NY) AVGIFT****Sammendrag**

Arveavgiften ble tidligere budsjettert under kap. 5506 post 70. Arveavgiften ble avvirket i forbindelse med budsjettet for 2014, og den tidligere posten er ikke oppført med bevilgning i Saldert budsjett 2023. Det blir imidlertid fortsatt innbetalt arveavgift. På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås det bevilget 55 mill. kroner under nytt kap. 5506 ny post 70 i 2023.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 5547 Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier**POST 70 (NY) TRIKLORETEN (TRI)****Sammendrag**

I særavgiftsvedtaket for 2023 er det fastsatt avgiftssatser for trikloreten, men det er ikke gjort bevilgningsvedtak for kap. 5547 post 70. De seneste årene er det inntektsført svært beskjedne inntekter fra denne avgiften. På kap. 5547 ny post 70 Trikloreten (TRI) foreslås det bevilget 3 000 kroner i 2023.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet**POST 70 FINANSTILSYNET, BIDRAG FRA TILSYNSENHETENE****Sammendrag**

Før fakturering av tilsynsavgiften hver vår korrigeres grunnlaget for endringer etter fremleggelsen av budsjettforslaget for vedkommende år. Dette gjelder blant annet virkninger av lønnsoppgjøret for året før og avvik mellom budsjettert og faktisk belastning året før av kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift. Også anslåtte betalingsforsinkelser og enkelte justeringer gjennom året av tilsynsavgiften hensyntas. Samlet foreslås en økning av bevilgningen med 4,8 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 5584 (Nytt) Diverse avgiftsinntekter mv.**POST 70 (NY) UTGÅTTE AVGIFTER, OG RENTER OG TVANGSMULKT PÅ SÆRAVGIFTER****Sammendrag**

Posten benyttes til utgåtte avgifter, og renter og tvangsmulkt på særavgifter. Det er ikke budsjettert med betalinger på denne posten i Saldert budsjett 2023. På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås det bevilget 30 mill. kroner under nytt kap. 5584 ny post 70 i 2023.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 5603 Renter av statens kapital i statlige forvaltningsbedrifter**POST 80 RENTER AV STATENS FASTE KAPITAL****Sammendrag**

På denne posten inntektsføres summen av renter på statens kapital som bevilges under underpost 4 i statens forvaltningsbedrifter (kap. 2445–2490) og bygge-lånsrenter i Statsbygg (kap. 2445 post 39). På bakgrunn av endringer på disse postene foreslås bevilgningen på kap. 5603 post 80 redusert med 30 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer**POST 80 AV STATSKASSENS FOLIOKONTO I NOR- GES BANK****Sammendrag**

Renten på foliokontoen i Norges Bank beregnes på grunnlag av renten banken får på sine utenlandske krav og fastsettes for ett kvartal av gangen. Bevilgningen på posten foreslås økt med 2 658,8 mill. kroner. Økningen skyldes betydelig høyere renter.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 82 AV INNENLANDSKE VERDIPAPIRER**Sammendrag**

Bevilgningen på posten foreslås redusert med 1 539,3 mill. kroner. Reduksjonen skyldes renteendringer og korrigerende av feil i endringer i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

POST 89 GARANTIPROVISJON**Sammendrag**

Eksportfinansiering Norge, som administrerer ordningen, anslår nå inntektene for 2023 til 40 mill. kroner, som er 20 mill. kroner lavere enn bevilgningsnivået på posten. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 20 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Kap. 5800 Statens pensjonsfond utland**POST 50 OVERFØRING FRA FONDET****Sammendrag fra Prop. 34 S (2023–2024)**

På kap. 5800, post 50 ble det i Prop. 30 S (2023–2024) foreslått en bevilgning på 285 242 mill. kroner som

«I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	29 340 268 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 286 216 967 000»	

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine endringer, og foreslår på denne bakgrunn at det bevilges 284 305 mill. kroner på kap. 5800 post 50.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	27 428 411 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 284 305 110 000»	

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til forslag om bevilgningsendringer i statsbudsjettet for 2023 på samlet om lag 5,05 mrd. kroner og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	33 370 268 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 290 246 967 000»	

Komiteens medlem fra Rødt viser til eget forslag i Innst. 126 S (2023–2024) om å øke bevilgningen til sosialhjelp med 100 mill. kroner.

Dette medlem viser til at denne økte bevilgningen tilsvarer utgiften ved å gi de som har mottatt, eller kommer til å motta, sosialhjelp i desember i år 1 000 kroner ekstra i tillegg til 1 000 kroner ekstra per barn. Pengene fordeles til kommunene gjennom økt rammetilskudd etter gjeldende fordelingsnøkkel, og med en forutsetning om at en slik ek-

overføring fra Statens pensjonsfond utland til å dekke det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet. Forslaget til bevilgningsendring på kap. 457, ny post 21 medfører at det oljekorrigerte budsjettunderskuddet i 2023 øker med 200 mill. kroner, til 285 442 mill. kroner.

På denne bakgrunn foreslås det bevilget 285 442 mill. kroner på kap. 5800, post 50, mot tidligere foreslått 285 242 mill. kroner, som overføring fra Statens pensjonsfond utland til å dekke det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet i 2023.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til forslag om endringer i ny saldering i innstillingene for arbeids- og sosialkomiteen, energi- og miljøkomiteen, familie- og kulturkomiteen, justiskomiteen, kommunal- og forvaltningskomiteen, næringskomiteen og utenriks- og forsvarskomiteen, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

strabetaling ikke skal medføre at det skjer en avkortning av andre ordninger. Dette medlem viser til at Stortinget gjennomførte et lignende tiltak i 2022, jf. Innst. 140 S (2022–2023), og at fattigdomssituasjonen er minst like ille i år.

Dette medlem viser videre til eget forslag i Innst. 122 S (2023–2024) om å øke bevilgningen til Matsentralen med 5 mill. kroner, 3 mill. kroner mer enn forslaget fra flertallet.

Dette medlem støtter forslagene som stammer fra forliket mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti om økte bevilgninger på til sammen 775 mill. kroner. Dette medlem støtter også forslag i denne innstillingen om økte bevilgninger til frivillige organisasjoner og til enslige minstepensjonister.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	29 538 268 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 286 414 967 000»	

Komiteens medlem fra Venstre viser til at partiet har gått imot forslag om enkelte forslag til økte bevilgninger i inneværende år i innstillinger fra fagkomiteene, spesifikt økte bevilgningen til Nysnø AS, Siva SF, og å øke delingstilskudd for kommuner i inneværende år. Totalt medfører endringene en økning i overføringene fra Statens pensjonsfond utland på 7 820 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til sine merknader ovenfor, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	37 160 468 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 294 037 167 000»	

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til eget forslag i Innst. 133 S (2023–2024) om å øke bevilgningen under kap. 159 post 73 med 25 mrd. kroner og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	25 000 000 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 281 876 699 000»	

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sine forslag til endringer i statsbudsjettet for 2023 på 433 mill. kroner og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	28 565 268 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 285 441 967 000»	

Kap. 5999 Statslånemidler

POST 90 LAN

Sammendrag

Bevilgningen knyttet til statslånemidler er en saldering av statsbudsjettets inntekter og utgifter inkludert lånetransaksjoner. Bevilgningen motsvarer dermed

statsbudsjettets brutto finansieringsbehov. Siden nysaldert budsjett viser et samlet brutto finansieringsbehov på 14 792 mill. kroner, foreslås bevilgningen på kap. 5999 post 90 økt med 10 416 mill. kroner, fra 4 376 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine forslag til endringer, og foreslår på denne bakgrunn at det bevilges totalt 12 935 mill. kroner på kap. 5999 post 90.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
5999		Statslånemidler	
	90	Lån, økes med	8 559 287 000
		fra kr 4 375 793 000 til kr 12 935 080 000»	

4. Statsregnskapet for 2023

4.1 Sammendrag fra Prop. 30 S (2023–2024)

Det vises til proposisjonen for nærmere omtale.

4.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

5. Kontraktsunntaket for fastprisavtaler i grunnrenteskatten for vannkraft

5.1 Sammendrag fra Prop. 30 S (2023–2024)

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2023 vedtok Stortinget et midlertidig kontraktsunntak i grunnrenteskatten for vannkraft. Det var knyttet til standard fastprisavtaler for strøm til sluttbrukere som har en varighet på tre, fem eller sju år, jf. skatteloven § 18-3 annet ledd bokstav a nr. 4 med tilhørende forskrift, jf. Prop. 1 LS (2022–2023) punkt 5.2.3, Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023) punkt 2.4 og Innst. 4 L (2022–2023). Kontraktsunntaket trådte i kraft 1. januar 2023, og gjelder for fastprisavtaler inngått i 2022, 2023 og 2024.

Grunnrenteskatten tar som hovedregel utgangspunkt i spotmarkedsprisen. Spotmarkedspriser gir et objektivt uttrykk for hvilken pris kraften kan selges til og er dermed et godt anslag på grunnrenten. De fungerer også som en normpris som motvirker uønskede skattemessige tilpasninger. Hovedregelen om spotmarkedspris er ikke til hinder for at aktørene kan inngå fastprisavtaler, og vannkraftprodusenter kan oppnå en fast inntekt etter skatt ved å prissikre 42,3 pst. av produksjonen. Dersom omfanget av prissikring blir større, kan det imidlertid innebære en risiko for produsenten.

Det midlertidige kontraktsunntaket i skatteloven § 18-3 annet ledd bokstav a nr. 4, innebærer et unntak fra hovedregelen om beregning av grunnrenteskattelig inntekt. I Prop. 1 LS (2022–2023) var det forutsatt at kontraktsunntaket skulle utformes slik at forventet proveny over tid blir om lag uendret. Det var vektlagt at en endring i grunnrenteskatten må rammes inn slik at tiltaket ikke åpner for skattemessige tilpasninger. I budsjettomtalen av forslaget ble det vist til at det vil gjelde regler for dekningskjøp der kunder og produsent er i forskjellige prisområder.

Regjeringen varslet i Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023) punkt 2.4 en særlig regel for kontrakter inngått i løpet av 2022 og 2023. Den gjelder leveranser til sluttbrukere fra 2023 og for hele avtaleperioden. Regelen (heretter nord/sør-unntaket) går ut på at prisområde 3 og 4 anses som ett område for fastprisavtaler, og prisområde 1, 2 og 5 som et annet. Det innebærer at salg innenfor et nordlig og et sørlig prisområde vil gi grunnlag for kontraktsunntaket i grunnrenteskatten, men ikke salg mellom de to prisområdene. Dette ble fulgt opp av departementet i forskrift.

Regjeringen legger opp til å forlenge nord/sør-unntaket, slik at det også gjelder for kontrakter som inngås i løpet av 2024. Forlengelsen av nord/sør-unntaket gjelder det midlertidige kontraktsunntaket for fastprisavtaler inngått i løpet av 2024 om leveranser til sluttbrukere fra 2024 og for hele avtaleperioden. Departementet vil følge opp dette ved en endring i forskrift til skatteloven.

Ordningen kan gi et provenytap, avhengig av blant annet prissikring internt i Sør-Norge og Midt- og Nord-Norge. Effekten er usikker, og regjeringen vil komme tilbake til saken i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2024.

5.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

6. Andre merknader og forslag fremkommet under komiteens behandling

Komiteens medlemmer fra Rødt og Kristelig Folkeparti viser til at frivillige organisasjoner som Frelsesarmeen, Kirkens Bymisjon, Matsentralen, Blå Kors og Røde Kors, samt ulike tros- og livssynssamfunn, gjør en uvurderlig jobb for dem som sliter mest. Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår å øke bevilgningene til et utvalg organisasjoner, men at mange av disse har kapasitet til å hjelpe enda flere dersom de får økte ressurser. Disse medlemmer foreslår derfor økte bevilgninger til disse organisasjonene.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
846	Familie- og oppveksttiltak	
	61 Tilskudd til inkludering av barn og unge, <i>kan nyttes under post 71,</i> økes med.....	9 000 000
	fra kr 703 942 000 til kr 712 942 000	
881	Tilskudd til trossamfunn m.m.	
	78 Ymse faste tiltak, økes med.....	8 000 000
	fra kr 27 421 000 til kr 35 421 000»	

Disse medlemmer viser til at enslige minstepensjonister er den gruppen eldre med klart dårligst råd, og at mange av disse rammes hardt av økte priser på nødvendige varer som mat og strøm. Disse medlemmer viser for eksempel til at for mange av disse er det ikke andre alternativer enn å skru ned varmen når strømprisene går opp, og at dette kan få alvorlige konsekvenser for de eldres liv og helse, ettersom eldre mennesker har et helsemessig behov for høyere temperatur enn unge har. Disse medlemmer viser til at dette er en viktig begrunnelse for en bedre strømstøtte og økt pensjon til enslige minstepensjonister. Disse medlemmer vil her foreslå en økning i pensjonen for enslige minstepensjonister på 1 000 kroner for desember som utbetales så snart som mulig.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
2670	Alderdom	
	70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning,</i> økes med.....	78 000 000
	fra kr 90 370 000 000 til kr 90 448 000 000»	

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at mange barnefamilier sliter økonomisk når levekostnadene øker. Dette medlem understreker at barnetrygden er det mest treffsikre tiltaket for å redusere barnefattigdom og styrke barnefamiliens økonomiske trygghet og valgfrihet. Dette medlem registrerer med glede at stadig flere partier vil fortsette den styrkingen av barnetrygden som Kristelig Folkeparti startet ifm. enigheten om statsbudsjettet for 2019 med Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, og som Kristelig Folkeparti siden fulgte opp i regjeringen Solberg med en økning på til sammen 8 200 kroner i året for barn under seks år. Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis alternative budsjett 2024 la opp til en styrking av barnetrygden til 2 000 kroner per måned for barn under seks år og 1 500 kroner per måned for barn over seks år. En slik styrking ville ha gitt 3 700 færre fattige barn, ifølge SSB.

Dette medlem foreslår også en økning i barnetrygden for desember som utbetales så raskt som mulig, slik at barnetrygden for barn under seks år i desember blir 2 000 kroner per barn, mens den for barn over seks år blir 1 500 kroner.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
845	Barnetrygd	
	70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	233 000 000
	fra kr 21 340 000 000 til kr 21 573 000 000»	

7. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre:

Forslag 1

I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	27 428 411 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 284 305 110 000	
5999	Statslånemidler	
	90 Lån, økes med.....	8 559 287 000
	fra kr 4 375 793 000 til kr 12 935 080 000	

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	33 370 268 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 290 246 967 000	

Forslag fra Rødt og Kristelig Folkeparti:

Forslag 3

I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
846	Familie- og oppveksttiltak	
	61 Tilskudd til inkludering av barn og unge, <i>kan nyttes under post 71</i> , økes med.....	9 000 000
	fra kr 703 942 000 til kr 712 942 000	
881	Tilskudd til trossamfunn m.m.	
	78 Ymse faste tiltak, økes med.....	8 000 000
	fra kr 27 421 000 til kr 35 421 000	
2670	Alderdom	
	70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	78 000 000
	fra kr 90 370 000 000 til kr 90 448 000 000»	

Forslag fra Rødt:*Forslag 4*

I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	29 538 268 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 286 414 967 000	

Forslag fra Venstre:*Forslag 5*

I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	37 160 468 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 294 037 167 000	

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 6*

I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	25 000 000 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 281 876 699 000	

Forslag fra Kristelig Folkeparti:*Forslag 7*

I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med.....	28 565 268 000
	fra kr 256 876 699 000 til kr 285 441 967 000	

Forslag 8

I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
845	Barnetrygd	
	70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	233 000 000
	fra kr 21 340 000 000 til kr 21 573 000 000	

8. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonene og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I statsbudsjettet for 2023 gjøres følgende endringer

Kap.	Post	Formål	Kroner
21		Statsrådet	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 179 576 000 til kr 183 576 000	4 000 000
41		Stortinget	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 1 059 906 000 til kr 1 071 806 000	11 900 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med..... fra kr 4 790 000 til kr 5 850 000	1 060 000
42		Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 8 131 000 til kr 8 207 000	76 000
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 41 740 000 til kr 42 250 000	510 000
45		Norges institusjon for menneskerettigheter	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 27 197 000 til kr 27 515 000	318 000
457		Nasjonal sikkerhetsmyndighet	
	21	(Ny) Spesielle driftsutgifter, kan overføres, bevilges med.....	200 000 000
1600		Finansdepartementet	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 438 828 000 til kr 439 278 000	450 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, reduseres med..... fra kr 71 489 000 til kr 66 389 000	5 100 000
1605		Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 945 146 000 til kr 950 246 000	5 100 000
1618		Skatteetaten	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 7 716 400 000 til kr 7 744 510 000	28 110 000
	21	Spesielle driftsutgifter, reduseres med..... fra kr 149 750 000 til kr 134 750 000	15 000 000
	50	Skatte- og avgiftsforskning, reduseres med..... fra kr 6 537 000 til kr 6 400 000	137 000
1619		Skatteklagenemnda	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 77 020 000 til kr 77 410 000	390 000
1632		Kompensasjon for merverdiavgift	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, overslagsbevilgning, økes med..... fra kr 30 905 058 000 til kr 32 100 000 000	1 194 942 000

Kap.	Post Formål	Kroner
1634	Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet	
	70 Tilskudd til støtteberettigete virksomheter, reduseres med fra kr 1 000 000 til kr 500 000	500 000
	72 Støtte for å ta permitterte tilbake i jobb, økes med fra kr 500 000 til kr 1 000 000	500 000
	73 Lønnsstøtte til foretak rammet av smitteverntiltak, reduseres med fra kr 5 000 000 til kr 1 400 000	3 600 000
2309	Tilfeldige utgifter	
	1 Driftsutgifter, reduseres med fra kr 6 780 400 000 til kr 50 000 000	6 730 400 000
2315	Lønnsregulering for arbeidstakere i det statlige tariffområdet	
	1 Driftsutgifter, reduseres med fra kr 521 550 000 til kr 0	521 550 000
2800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring til fondet, reduseres med fra kr 1 384 481 000 000 til kr 986 395 400 000	398 085 600 000
	96 Finansposter overført til fondet, økes med.....	39 071 400 000
4600	Finansdepartementet	
	2 Diverse refusjoner, økes med..... fra kr 50 000 til kr 500 000	450 000
4602	Finanstilsynet	
	3 Saksbehandlingsgebyr, reduseres med fra kr 13 200 000 til kr 10 200 000	3 000 000
	86 Vinningsavståelse og overtredelsesgebyr mv, økes med fra kr 500 000 til kr 196 000 000	195 500 000
4618	Skatteetaten	
	1 Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr, økes med..... fra kr 37 000 000 til kr 45 000 000	8 000 000
	3 Andre inntekter, økes med fra kr 6 500 000 til kr 35 000 000	28 500 000
	7 Gebyr for bindende forhåndsuttalelser, reduseres med fra kr 5 000 000 til kr 4 500 000	500 000
	11 Gebyr på kredittdeklarasjoner, reduseres med fra kr 3 100 000 til kr 2 800 000	300 000
	85 Inngått på tapsførte lån mv, reduseres med fra kr 280 000 000 til kr 275 000 000	5 000 000
	86 Bøter, inndragninger mv, reduseres med..... fra kr 1 850 000 000 til kr 1 700 000 000	150 000 000
	87 Trafikantsanksjoner, økes med..... fra kr 65 000 000 til kr 70 000 000	5 000 000
	88 Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret, økes med fra kr 300 000 000 til kr 350 000 000	50 000 000
	89 Overtredelsesgebyr, reduseres med..... fra kr 5 000 000 til kr 4 500 000	500 000
4634	Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet	
	85 Tilskudd til støtteberettigete virksomheter – tilbakebetaling, økes med..... fra kr 5 000 000 til kr 9 000 000	4 000 000
	86 Lønnsstøtte til foretak rammet av smitteverntiltak – tilbakebetaling, reduseres med..... fra kr 1 000 000 til kr 400 000	600 000

Kap.	Post Formål	Kroner
5309	Tilfeldige inntekter	
	29 Ymse, økes med	900 000 000
	fra kr 400 000 000 til kr 1 300 000 000	
5501	Skatter på formue og inntekt	
	70 Trinnskatt mv., økes med	9 932 000 000
	fra kr 96 668 000 000 til kr 106 600 000 000	
	72 Fellesskatt mv. fra personlige skattytere, økes med	8 831 000 000
	fra kr 136 819 000 000 til kr 145 650 000 000	
	74 Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum, økes med	1 600 000 000
	fra kr 155 600 000 000 til kr 157 200 000 000	
	75 Formuesskatt, reduseres med	60 000 000
	fra kr 9 760 000 000 til kr 9 700 000 000	
	76 Kildeskatt på utbytte, økes med	5 500 000 000
	fra kr 5 500 000 000 til kr 11 000 000 000	
	77 Kildeskatt på rentebetalinger, økes med	30 000 000
	fra kr 50 000 000 til kr 80 000 000	
	78 Kildeskatt på royaltybetalinger, reduseres med	300 000
	fra kr 500 000 til kr 200 000	
	79 Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler, reduseres med	60 000 000
	fra kr 110 000 000 til kr 50 000 000	
5502	Finansskatt	
	70 Skatt på lønn, økes med	50 000 000
	fra kr 2 500 000 000 til kr 2 550 000 000	
5506	Avgift av arv og gaver	
	70 Avgift, økes med	55 000 000
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	
	71 Ordinær skatt på formue og inntekt, reduseres med	63 500 000 000
	fra kr 251 300 000 000 til kr 187 800 000 000	
	72 Særskatt på oljeinntekter, reduseres med	169 400 000 000
	fra kr 595 100 000 000 til kr 425 700 000 000	
	74 Arealavgift mv., økes med	200 000 000
	fra kr 1 200 000 000 til kr 1 400 000 000	
5508	Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen	
	70 CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen, økes med	20 000 000
	fra kr 7 480 000 000 til kr 7 500 000 000	
5509	Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	
	70 Avgift, økes med	2 100 000
	fra kr 1 000 000 til kr 3 100 000	
5511	Tollinntekter	
	70 Toll, reduseres med	550 000 000
	fra kr 4 000 000 000 til kr 3 450 000 000	
	71 Auksjonsinntekter fra tollkvoter, reduseres med	50 000 000
	fra kr 285 000 000 til kr 235 000 000	
5521	Merverdiavgift	
	70 Merverdiavgift, reduseres med	12 950 000 000
	fra kr 392 950 000 000 til kr 380 000 000 000	
5526	Avgift på alkohol	
	70 Avgift på alkohol, økes med	1 400 000 000
	fra kr 15 000 000 000 til kr 16 400 000 000	

Kap.	Post Formål	Kroner
5531	Avgift på tobakkvarer mv.	
	70 Avgift på tobakkvarer mv, reduseres med fra kr 7 450 000 000 til kr 7 300 000 000	150 000 000
5536	Avgift på motorvogner mv.	
	71 Engangsavgift, reduseres med..... fra kr 7 418 000 000 til kr 6 600 000 000	818 000 000
	72 Trafikkforsikringsavgift, reduseres med..... fra kr 11 000 000 000 til kr 10 800 000 000	200 000 000
	73 Vektårsavgift, reduseres med fra kr 300 000 000 til kr 280 000 000	20 000 000
	75 Omregistreringsavgift, økes med..... fra kr 1 575 000 000 til kr 1 800 000 000	225 000 000
5538	Veibruksavgift på drivstoff	
	70 Veibruksavgift på bensin, reduseres med..... fra kr 4 360 000 000 til kr 3 700 000 000	660 000 000
	71 Veibruksavgift på autodiesel, reduseres med..... fra kr 8 910 000 000 til kr 8 200 000 000	710 000 000
	72 Veibruksavgift på naturgass og LPG, økes med fra kr 4 000 000 til kr 5 000 000	1 000 000
5540	Avgift på kraftproduksjon	
	70 Avgift på kraftproduksjon, reduseres med fra kr 22 700 000 000 til kr 7 700 000 000	15 000 000 000
5541	Avgift på elektrisk kraft	
	70 Avgift på elektrisk kraft, reduseres med fra kr 9 910 000 000 til kr 8 500 000 000	1 410 000 000
5542	Avgift på mineralolje mv.	
	70 Grunnavgift på mineralolje mv, reduseres med..... fra kr 40 000 000 til kr -15 000 000	55 000 000
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.	
	70 CO ₂ -avgift, reduseres med..... fra kr 14 914 000 000 til kr 14 170 000 000	744 000 000
	71 Svoelavgift, økes med fra kr 3 000 000 til kr 5 000 000	2 000 000
5546	Avgift på forbrenning av avfall	
	70 CO ₂ -avgift, reduseres med..... fra kr 280 000 000 til kr 220 000 000	60 000 000
5547	Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier	
	70 Trikloret (TRI), økes med.....	3 000
	71 Tetrakloret (PER), reduseres med..... fra kr 1 000 000 til kr 335 000	665 000
5548	Miljøavgift på visse klimagasser	
	70 Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), økes med fra kr 450 000 000 til kr 460 000 000	10 000 000
	71 Avgift på SF ₆ , reduseres med fra kr 45 000 000 til kr 15 000 000	30 000 000
5549	Avgift på utslipp av NO _x	
	70 Avgift på utslipp av NO _x , reduseres med..... fra kr 50 000 000 til kr 45 000 000	5 000 000
5551	Avgifter knyttet til mineralvirksomhet	
	71 Årsavgift knyttet til mineraler, økes med..... fra kr 10 500 000 til kr 13 500 000	3 000 000

Kap.	Post Formål	Kroner
5552	Avgift på produksjon av fisk	
	70 Avgift på produksjon av fisk, økes med..... fra kr 812 500 000 til kr 850 000 000	37 500 000
5553	Avgift på viltlevende marine ressurser	
	70 Avgift på viltlevende marine ressurser, økes med..... fra kr 100 000 000 til kr 130 000 000	30 000 000
5554	Avgift på landbasert vindkraft	
	70 Avgift på landbasert vindkraft, reduseres med..... fra kr 471 200 000 til kr 340 000 000	131 200 000
5559	Avgift på drikkevareemballasje	
	70 Grunnavgift på engangsemballasje, økes med..... fra kr 2 300 000 000 til kr 2 650 000 000	350 000 000
	71 Miljøavgift på kartong, reduseres med..... fra kr 60 000 000 til kr 55 000 000	5 000 000
	74 Miljøavgift på glass, økes med..... fra kr 5 000 000 til kr 6 000 000	1 000 000
5561	Flypassasjeravgift	
	70 Flypassasjeravgift, økes med..... fra kr 1 980 000 000 til kr 2 100 000 000	120 000 000
5565	Dokumentavgift	
	70 Dokumentavgift, reduseres med..... fra kr 12 400 000 000 til kr 11 700 000 000	700 000 000
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet	
	70 Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene, økes med..... fra kr 508 318 000 til kr 513 068 000	4 750 000
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	
	70 Avgift på frekvenser mv., reduseres med..... fra kr 394 000 000 til kr 392 500 000	1 500 000
5584	Diverse avgiftsinntekter mv.	
	70 Utgåtte avgifter, og renter og tvangsmulkt på særavgifter, økes med.....	30 000 000
5603	Renter av statens kapital i statens forvaltningsbedrifter	
	80 Renter av statens faste kapital, reduseres med..... fra kr 2 168 000 000 til kr 2 138 000 000	30 000 000
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	
	80 Av statskassens foliokonto i Norges Bank, økes med..... fra kr 9 314 900 000 til kr 11 973 700 000	2 658 800 000
	82 Av innenlandske verdipapirer, reduseres med..... fra kr 2 093 600 000 til kr 554 300 000	1 539 300 000
	89 Garantiprovisjon, reduseres med..... fra kr 60 000 000 til kr 40 000 000	20 000 000
5700	Folketrygdens inntekter	
	71 Trygdeavgift, økes med..... fra kr 176 245 500 000 til kr 179 300 000 000	3 054 500 000
	72 Arbeidsgiveravgift, økes med..... fra kr 244 915 000 000 til kr 251 000 000 000	6 085 000 000
5800	Statens pensjonsfond utland	
	50 Overføring fra fondet, økes med..... fra kr 256 876 699 000 til kr 286 216 967 000	29 340 268 000

Kap.	Post Formål	Kroner
5999	Statslånemidler	
	90 Lån, økes med	10 416 287 000
	fra kr 4 375 793 000 til kr 14 792 080 000	

Oslo, i finanskomiteen, den 15. desember 2023

Eigil Knutsen

leder

Per Martin Sandtrøen

ordfører

